

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра обліку та оподаткування

СТАТИСТИКА РИНКУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

STATISTICS OF GOODS AND SERVICES MARKET

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

Для всіх галузей знань та спеціальностей

Вінниця 2021

Розробник: Ірина ЛОБАЧЕВА, к.пед.н., доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри обліку та оподаткування «15» січня 2021 року, пр. № 01; засіданні методичної комісії обліково-фінансового факультету «23» лютого 2021 року, пр. № 02.

Рецензент: Олена КУДИРКО, к.е.н., доцент

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 09.03.2021 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк.1,97 .
Обл.-вид. арк. 1,17. Тираж 5. Зам. № 50.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Статистика ринку товарів та послуг» розроблено відповідно до навчальних планів підготовки бакалаврів всіх галузей знань та спеціальностей.

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок оцінювання соціально-економічних явищ та процесів, які відбуваються на ринку товарів та послуг.

Завданням дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи фахових знань для розв'язання конкретних практичних завдань щодо оцінювання соціально-економічних явищ та процесів, які відбуваються на ринку товарів та послуг.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розміри і кількісні співвідношення між масовими суспільними явищами на ринку товарів та послуг, закономірності їх формування, розвитку, взаємозв'язку та якісний зміст.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є одним з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом, завданням якої є формування самостійності як риси і засвоєння знань, умінь та навичок. Навчальний час, відведений для самостійної роботи, регламентується навчальним планом.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати* теоретичні основи та практичні підходи використання загальної теорії статистики та математичної статистики в розрахунках з використанням різних джерел інформації.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *розуміти* кількісні й якісні аспекти розвитку країни та її світогосподарських зв'язків, а також регіонів світу у цілому.

Дисципліна статистика ринку товарів та послуг призначена допомогти економістам різних профілів зрозуміти сутність статистичних даних при використанні різних джерел інформації.

Методичні рекомендації побудовано таким чином, щоб студент мав змогу ознайомитися з широким колом літературних джерел з дисципліни «Статистика ринку товарів та послуг». Вони мають на своїй меті допомогти здобувачу вищої освіти логічно мислити та обґрунтовувати правильність вибраних відповідей.

Самостійна робота студентів передбачає:

- опрацювання лекційного матеріалу тем дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- вивчення і опрацювання нормативних, статистичних, літературних джерел та методичних розробок з питань економічної статистики;
- виконання індивідуальних самостійних завдань;
- підготовка окремих тем і проблемних питань, їх презентація та обговорення на практичних заняттях;
- підготовка доповідей та участь у студентських наукових конференціях.

До кожної теми надано перелік питань для самостійного вивчення, практичні ситуації для вирішення, питання для самоконтролю. У процесі самостійної роботи студенти мають вивчати лекційний матеріал, доповнювати його вивченням матеріалу з рекомендованих джерел, конспектувати законодавчі акти та нормативні документи, вирішувати ситуаційні завдання.

Оцінювання результатів та якості виконання самостійної роботи здійснює викладач шляхом тестування, перевірки виконаних завдань, індивідуальних консультацій та складання письмового іспиту.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

«Статистика ринку товарів та послуг» для здобувачів освітнього ступеня
«бакалавр» всіх галузей знань та спеціальностей

Теми	Кількість годин				Форми контролю
	Всього	з них			
		лекції	практичні заняття	СР	
Тема 1. Предмет, завдання та система показників статистики товарів та послуг.	11	2	-	9	УО, СЗ, СУН
Тема 2. Статистичні методи аналізу і прогнозу попиту та пропозиції.	18	4	4	10	УО, ІЗ, СЗ
Тема 3. Статистика цін.	18	4	4	10	УО, Т, СЗ
Тема 4. Статистика кон'юнктури ринку.	13	2	2	9	УО, Т, СЗ
Тема 5. Статистичні методи маркетингу.	13	2	2	9	УО, Т, СЗ
Тема 6. Статистика споживання.	13	2	2	9	УО, Т, СЗ
Тема 7. Статистичні методи аналізу та прогнозу ринку послуг.	13	2	2	9	УО, Т, ІЗ, СЗ
Тема 8. Статистика товарного руху.	18	4	4	10	УО, Т, СЗ
Тема 9. Статистика товарних запасів та товарооборотності.	18	4	4	10	УО, Т, СЗ
Тема 10. Статистика товарної біржі.	13	2	2	9	УО, Т, СЗ, ІЗ
Тема 11. Статистика зовнішньоекономічної діяльності.	17	4	4	9	УО, Т, СЗ
Тема 12. Статистика соціально-економічної ефективності функціонування ринку товарів та послуг.	15	2	4	9	УО, Т, СУН, КТ, СЗ
РАЗОМ:	180/6	34	34	112	
Підсумковий контроль – Екзамен					

Умовні позначення:

УО – усне опитування;

Т – тестування;

СУН – система управління навчанням MOODLE;

ІЗ – індивідуальне завдання;

КТ – комп'ютерне тестування;

СЗ – ситуаційне завдання.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ КОНКРЕТНИХ ТЕМ / ПИТАНЬ

Тема 1. Предмет, завдання та система показників статистики ринку товарів та послуг

Методичні рекомендації до вивчення теми

Самостійна робота з теми передбачає засвоєння поняття ринку, його видів, предмету, методу, завдань і системи показників статистики ринку товарів та послуг, основних класифікацій товарів, системи індикаторів моніторингу внутрішнього ринку, розкриття інформаційної бази для статистичного вивчення ринку товарів та послуг.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет-ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Основні класифікації та групування статистики ринку товарів та послуг.
2. Номенклатура товарів як особливий вид групування.
3. Інформаційна база та методи статистики ринку товарів та послуг.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Підготувати доповідь про основні класифікації та групування, які використовуються в статистиці ринку товарів та послуг.

Завдання 2.

Підготувати доповідь про рівняння товарів та послуг за методом товарних потоків та за методом грошових потоків.

Завдання 3.

Охарактеризувати міжринкові взаємодії товарів та грошей.

Завдання 4.

Провести аналіз відображення ринкових процесів в системі національних рахунків.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття ринку, вкажіть його ознаки.
2. Дайте визначення предмету статистики ринку товарів та послуг.
3. Класифікуйте складові частини ринку.
4. Вкажіть основні завдання статистики ринку.
5. Охарактеризуйте систему блок-показників статистики ринку, їх взаємозв'язок.
6. Дайте характеристику основних джерел інформації статистики ринку.
7. Розкрийте поняття ринкових партнерів, приведіть їх класифікацію.
8. Які основні методи використовуються в статистиці ринку?

Тема 2. Статистичні методи аналізу і прогнозу попиту та пропозиції

Методичні рекомендації до вивчення теми

Самостійна робота з теми передбачає набуття знань про види попиту та пропозиції, фактори, що на них впливають, методи вивчення середньодушового попиту, методи вивчення ємності ринку та сировинного потенціалу пропозиції, еластичності попиту та пропозиції, методи моделювання та прогнозування попиту та пропозиції. Особливу увагу необхідно звернути на індексний метод, методи кореляційно-регресійного аналізу, статистичні методи моделювання та прогнозування.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Методологія статистичних спостережень для вивчення попиту населення.
2. Вибірка сімей для вивчення попиту та купівельних намірів населення.
3. Фактори, що впливають на формування та динаміку попиту. Вивчення еластичності попиту та пропозиції.
4. Вивчення коливання попиту та пропозиції. Методи моделювання та прогнозування попиту та пропозиції.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

У базовому періоді рівень споживання м'ясопродуктів на душу населення становив 15 кг, а у звітному — 17 кг. Відповідно рівень доходу на душу населення становив — 12000 та 14000 грн. У плановому періоді у порівнянні із звітним передбачається збільшення доходів населення на 10 %. Визначити рівень споживання м'ясопродуктів у плановому періоді.

Завдання 2.

При збільшенні середньодушового доходу населення одного із регіонів на 10% середньодушовий попит на продовольчі товари підвищився на 8% і дорівнював 540 грн. за рік. На наступний рік очікується підвищення середньодушового доходу на 12%. Чисельність населення регіону становила 2,5 млн. осіб. Розрахувати прогноз товарообороту продовольчих товарів в регіоні.

Завдання 3.

Обсяг попиту на товар у фактично діючих цінах зріс у звітному періоді у порівнянні з базовим на 20%, ціна за цей період зросла на 30%. Чисельність населення зросла на 3,5%. Визначити індекс середньодушового попиту на даний товар у порівняльних цінах.

Завдання 4.

Загальний обсяг доходу населення регіону зріс у звітному році у порівнянні з базовим на 8%, попит на непродовольчі товари – на 7,5%, чисельність населення – на 1,7%. Розрахувати коефіцієнт еластичності попиту в залежності від доходу.

Завдання 5.

За вибіркоvim обстеженням домашніх господарств регіону є такі дані:

Показник	Базисний період, грн.	Звітний період, грн.
1. Середньодушовий сукупний дохід	12850	13200
2. Витрати в середньому на одного члена сім'ї:		
а) на харчування	7880	7470
б) на непродовольчі товари	1900	2190
в) на послуги	1300	1660
г) на нагромадження (заощадження) сім'ї	120	170
д) інші витрати	1650	1710

Розрахувати: 1) коефіцієнт еластичності попиту від доходу для витрат а, б, в, г; 2) структуру витрат та індекси питомої ваги витрат; 3) порівняти та провести аналіз значень коефіцієнту еластичності із значеннями індексу питомої ваги витрат.

Завдання 6.

Визначити вплив на динаміку рівня попиту на товар в цілому по регіону зміни його у групах сімей з різним рівнем доходу та розподілом сімей за рівнем доходу. Попит на товар характеризується наступними даними:

Група сімей робітників за доходами на одного члена сім'ї	Базовий період		Звітний період	
	Питома вага груп в загальній чисельності населення, %	Рівень попиту на товар, штук	Питома вага груп в загальній чисельності населення, %	Рівень попиту на товар, штук
I	13	2,1	11	2,4
II	38	2,8	35	3,0
III	34	3,4	32	3,7
IV	10	4,1	14	4,2
V	5	4,5	8	4,7

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття попиту та пропозиції.
2. Дайте визначення купівельному попиту.
3. Які є види попиту?
4. Як класифікується пропозиція?
5. Які завдання статистики попиту та пропозиції?
6. Які фактори впливають на пропозицію?
7. Охарактеризуйте фактори, які впливають на попит.
8. Назвіть оперативні методи вивчення купівельного попиту населення.
9. Які є статистико-економічні методи вивчення купівельного попиту?
10. Як розрахувати коефіцієнт еластичності попиту та пропозиції в статистиці та динаміці?
11. Яка різниця між ультраеластичністю попиту та інфраеластичністю?
12. Дайте визначення перехресній еластичності, як розрахувати її коефіцієнт?
13. Назвіть методи прогнозування попиту.

Тема 3. Статистика цін

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає засвоєння знання основних видів цін та інфляції, джерел інформації про ціни, методів розрахунку рівня цін, методів вивчення динаміки, варіації, структури та еластичності цін, організації статистики цін в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Організація статистики цін в Україні.
2. Джерела інформації про ціни.
3. Методи оцінки рівня і динаміки інфляції.
4. Методи відбору контрольньо-асортиментних пунктів для спостереження за цінами.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

За наведеними у таблиці даними розрахувати індекси середніх цін на товари змінного, фіксованого складу та структурних зрушень. Зробити висновки.

Сегменти ринку	Базовий період		Звітний період	
	Ціна за 1 т, тис. грн.	Кількість, т	Ціна за 1 т, тис. грн.	Кількість, т
Державна торгівля	130	2346	125	2820
Юридичні особи	145	890	140	920
Приватні продавці	175	1430	163	1250

Завдання 2.

У звітному періоді витрати населення міста на купівлю товарів становили 190 млн. грн. і на оплату послуг – 20 млн. грн. Ціни у порівнянні з базовим періодом на товари зросли на 2,5%, на послуги – на 3%.

Визначити, як змінилась купівельна спроможність гривні.

Завдання 3.

За даними комерційних банків України за рік про номінальну відсоткову ставку за кредити та депозити в іноземній валюті розрахувати реальну відсоткову ставку, провести порівняльний аналіз і зробити висновок про ринкову ціну грошей: кредити 21,0%, депозити 9,0%, індекс споживчих цін 1,192.

Завдання 4.

За наведеними даними про потоварні ланцюгові індекси споживчих цін в

Україні розрахувати: 1) індекс споживчих цін ланцюговий на усі товари і послуги; 2) індекс споживчих цін базисний за I кв.; 3) середньомісячний індекс споживчих цін за I квартал; 4) рівень інфляції за I кв.; 5) купівельну спроможність однієї гривні за I кв.

Показник	Питома вага у витратах домогосподарств у базисному періоді, у долях одиниці	Індекс цін ланцюговий		
		січень (до грудня)	лютий	березень
Продовольчі товари	0,57205	102,4	102,9	103,5
Непродовольчі товари	0,27872	101,3	101,6	101,9
Послуги	0,14923	100,8	100,9	101,3
Усі товари і послуги	1,00000	?	?	?

Завдання 5.

Відомі дані одного із регіонів України:

Рік	Середньодушовий сукупний дохід, грн. за рік	Середньодушовий роздрібний товарооборот, грн. за рік	Індекс споживчих цін
Базисний	15450	4920	1,190
Звітний	17370	6190	1,250

Розрахувати: 1) індекс купівельної активності населення; 2) індекс купівельної спроможності населення; 3) коефіцієнт еластичності попиту (товарообороту) від доходу.

Завдання 6.

Відомі наступні дані:

Сегменти ринку	Базовий період		Звітний період	
	Ціна, грн.	Продано, т	Ціна, грн.	Продано, т
А	4,5	50	5,3	40
Б	4,0	30	4,2	80
В	4,5	65	5,1	40

Згідно наведеної інформації визначити:

- Зведений індекс цін.
- Абсолютну зміну перевитрат населення за рахунок зміни цін.
- Індекси Фішера.
- Індекси середніх цін змінного, фіксованого складу та структурних зрушень.

Зробити висновки.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте роль та функції цін на ринку товарів та послуг.
2. Визначте основні завдання статистики цін.
3. Як класифікуються ціни?
4. Як розраховуються середні ціни?
5. Назвіть основні показники вивчення варіації цін.
6. Охарактеризуйте систему індексів у вивченні динаміки цін.
7. Дайте визначення інфляції, назвіть основні показники інфляційних процесів.
8. Що таке перехресна цінова еластичність?
9. Назвіть методи аналізу варіабельності цін.
10. Назвіть основні методи прогнозування цін.
11. Вкажіть основні джерела статистичної інформації при дослідженні цін на товари.

Тема 4. Статистика кон'юнктури ринку

Методичні рекомендації до вивчення теми

Самостійна робота з теми передбачає вивчення основних видів ринкової кон'юнктури, індикаторів ринку, видів коливань ринку, методів прогнозування ринкової ситуації.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Аналіз тенденції розвитку, коливання та циклічності ринку.
2. Прогнозні оцінки ринкової кон'юнктури.
3. Методи прогнозування ринкової кон'юнктури.
4. Аналіз тенденцій розвитку, коливань та циклічності розвитку ринку.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

На основі наведених даних визначити тип ринку:

Кількість фірм	Вид товару	Контроль цін	Нецінова конкуренція
Дуже багато	Стандартизований	Відсутній	Відсутня
Багато	Диференційований	У вузьких рамках	Реклама тощо
Декілька	Стандартизований або диференційований	Обмежений	Різні форми
Одна	Унікальний	Значний	Конс'юмеризм

Завдання 2.

Є такі дані таблиці "Витрати-Випуск" України в цінах споживачів для загальної комерційної діяльності за рік, млн. грн.: валова додана вартість 656; податки на продукти та імпорт 58; субсидії на продукти та імпорт –; випуск товарів та послуг 1451; імпорт 643; кінцеві споживчі витрати –; валове нагромадження основного капіталу –; експорт 85; всього використано ресурсів 2094. Визначити: 1) модель товарного ринку і балансову тотожність макроекономічної реалізованої пропозиції та макроекономічного реалізованого попиту; 2) місткість ринку; 3) тип ринку; 4) податкове навантаження (до валової доданої вартості); 5) частки кінцевих, капітальних та проміжних товарів і послуг у використанні ресурсів.

Завдання 3.

Відомі таблиці «Витрати-Випуск» України в цінах споживачів для операцій з нерухомим майном за рік, млн. грн.: валова додана вартість 638; податки на продукти та імпорт 51; субсидії на продукти та імпорт –; випуск товарів та послуг 805; імпорт 5; валове нагромадження основного капіталу 411; експорт 399. Визначити: 1) модель товарного ринку і балансову тотожність макроекономічної реалізованої пропозиції та макроекономічного реалізованого попиту; 2) місткість ринку; 3) тип ринку.

Завдання 4.

Ситуація, яка склалася на ринку охарактеризується за допомогою трьох індикаторів: індексів реалізації, цін та товарних запасів. Необхідно розрахувати ланцюгові темпи росту наведених показників; змодельювати рівняння тренду падіння попиту, росту цін, динаміки товарних запасів. Висновки оформити у вигляді аналітичного звіту. Вихідні дані для проведення аналізу наведено в таблиці.

Періоди	Товарооборот, тис. грн	Обсяг продаж, тис. одиниць	Ціна, грн.	Товарні запаси	
				Тис. одиниць	В днях продажу
I	6120	510	12	53	3,1
II	7680	480	16	51	3,2
III	10260	270	38	45	5,0
IV	8190	210	39	52	7,4
V	4950	90	55	53	7,4

Завдання 5.

Є такі дані таблиці «Витрати-Випуск» України в цінах споживачів за рік,

млн. грн.: проміжне споживання 165, валова додана вартість 167; податки на продукти та імпорт 31; субсидії на продукти та імпорт – ; імпорт – 97; кінцеві споживчі витрати – ; валове нагромадження 134; експорт 10; всього використано ресурсів 460. Визначити: 1) модель товарного ринку і балансову тотожність макроекономічної реалізованої продукції та макроекономічного реалізованого попиту; 2) місткість ринку; 3) тип ринку; 4) податкове навантаження (до валової доданої вартості); 5) частки кінцевих, капітальних та проміжних товарів і послуг у використанні ресурсів.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні завдання статистики кон'юнктури ринку.
2. Дайте визначення ринковій кон'юктурі.
3. Охарактеризуйте систему показників кон'юнктури ринку.
4. Яка інформаційна база статистики кон'юнктури ринку?
5. Які методи кон'юнктурного аналізу?
6. У чому полягає суть ринкового ризику?
7. Які фактори ризику?
8. Що включає поняття ринкова ситуація?
9. Дайте визначення потенціалу та ємності ринку.

Тема 5. Статистичні методи маркетингу

Методичні рекомендації до самостійної опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає набуття знань завдань, джерел інформації статистики маркетингу, принципів маркетингового сегментування, методів визначення конкурентного середовища підприємств та інтенсивності конкурентної боротьби, методів визначення товарних меж ринку.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Статистичний аналіз ділової активності.
2. Анкети ділової активності.
3. Статистичний аналіз конкурентного середовища ринку.

4. Оцінка ринкових часток та дослідження інтенсивності конкурентної боротьби.
5. Визначення товарних меж ринку.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Підприємство за минулий рік реалізувало власного товару «А» 500 тис. шт. Всього даного товару виробниками країни за минулий рік було реалізовано 2700 тис. шт. У звітному році підприємство реалізувало 480 тис. шт. товару «А» при загальному обсязі реалізації вітчизняними виробниками 2640 тис. шт. Визначити індекс конкурентоспроможності товару «А».

Завдання 2.

За допомогою перевірки якості консервів у склотарі методом серійного відбору з 200 ящиків по 20 банок з кожного відібрано по 4 банки. Результати перевірки наведено в таблиці:

№ ящика	1	2	3	4	5
Кількість банок з неякісною герметизацією	2	1	0	1	0

Визначте частку банок з неякісною герметизацією та з імовірністю 0,954 довірчий інтервал для неї.

Завдання 3.

Згідно даних технічні параметри електропилососів двох підприємств та запитів споживачів на їх характеристики розрахуйте конкурентоспроможність електропилососів відносно запитів споживачів.

Параметри	Завод 1	Завод 2	Бажані параметри
Потужність, Вт	400	500	600
Маса, кг	6	5	До 4
Термін служби, років	10	8	До 10

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте роль та функції статистичного дослідження маркетингової діяльності.
2. Назвіть джерела маркетингової інформації.
3. Назвіть принципи побудови інформаційно-аналітичного забезпечення стратегії маркетингу.
4. Що таке сегментування ринку.
5. Зміст анкети ділової активності.

Тема 6. Статистика споживання

Методичні рекомендації до вивчення теми

Самостійна робота з теми передбачає засвоєння знань про основні групування, що використовуються в статистиці споживання, показники статистики споживання, фактори, що впливають на обсяг та структуру споживання.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Основні показники вивчення інфляційних процесів.
2. Напрямки використання доходів населення.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Враховуючи існуючий взаємозв'язок між еластичністю попиту від ціни зміною Ціни і обсягом реалізації, визначити витрати споживачів (обсяг реалізації) на холодильники: кількість реалізованого товару у базисному періоді 1000 штук, ціна на холодильники підвищилася на 50 грн. і становила у поточному періоді 2950 грн., коефіцієнт цінової еластичності попиту на товар становить 1,375.

Завдання 2.

Наведено наступні дані про продаж товарів по регіонам за рік, тис. грн.

Показники	Регіони		
	I	II	III
Товарооборот роздрібної мережі	1820,0	800,0	1780,0
Дрібний опт	196,0	63,0	200,0
Громадське харчування	158,0	47,0	170,0
Споживання продуктів, отриманих з особистих господарств	392,0	176,0	383,0
Придбано на ринках	111,0	58,0	127,0
Комісійна торгівля	11,0	2,5	27,0
Використано на виробничі потреби	42,0	14,1	43,0
Середньорічна чисельність населення, тис. чол.	8,0	2,5	6,0

Визначити: загальну суму товарообороту, середній розмір товарообороту на душу населення, фонд особистого споживання на душу населення, середній розмір особистого споживання на душу населення.

Завдання 3.

Згідно даних щодо споживання населенням молока та молочних продуктів визначити фонд споживання молока та молочних продуктів в перерахунку на молоко, середньодушкове споживання молока та молочних продуктів в перерахунку на молоко, проаналізувати динаміку даних показників.

Продукти	2018р	2019р	2020р	Коефіцієнт переводу продуктів в молоко з розрахунку на 1 кг
Молоко, кг	42000	41700	40320	1,0
Масло, кг	900	886	873	22,3
Сир, кг	900	857	821	6,8
Сметана, кг	750	764	741	8,5
Чисельність населення на початок року, тис. чол.	305	300	298	X
Чисельність населення на кінець року, тис. чол.	300	298	295	X

Завдання 4.

Продаж товарів населенню характеризується даними:

Товарна група	Товарооборот в фактичних цінах, тис. грн.		Зміна цін, %
	Базисний	Звітний	
Одяг	240	245	+ 4
Побутові товари	420	385	-6
Взуття	90	1,3	+ 1

Визначити: зміну обсягу споживання населенням по кожній товарній групі, зміну загального обсягу споживання, зміну загального обсягу споживання на душу населення.

Питання для самоконтролю

1. Яка система показників державного регулювання споживання?
2. Які групування використовуються при аналізі споживання?
3. Сутність реальних доходів та методика розрахунку індексу реальних доходів.
4. Що таке інфляція?
5. Основні показники вивчення інфляційних процесів.
6. Напрямки використання доходів населення.
7. З яких елементів складається обсяг споживання?
8. Які показники доходів населення Ви знаєте?
9. Склад системи показників споживання.
10. Сутність індексного аналізу об'єму фонду споживання.

Тема 7. Статистичні методи аналізу та прогнозу ринку послуг

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає засвоєння видів послуг, їх структури, системи показників, методів аналізу та прогнозування ринку послуг.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Статистичні методи прогнозування ринку послуг.
2. Принципи та напрями удосконалення статистики послуг.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Згідно даних провести аналіз динаміки та структури обсягу послуг, що реалізовані населенню. Зробити висновки.

Населені пункти	Обсяг послуг, реалізованих населенню, млн. грн.	
	2018р	2019р
Україна	51105,5	53920,3
Автономна Республіка Крим	2877,9	3120,9
Вінницька	707,2	793,8
Волинська	527,4	560,4
Дніпропетровська	2593,1	2952,2
Донецька	2982,5	3144,2
Житомирська	503,0	592,9
Закарпатська	495,6	526,4
Запорізька	1318,1	1459,1
Івано-Франківська	587,1	647,1
Київська	1082,5	1285,3
Кіровоградська	468,3	487,1
Луганська	1029,7	1066,4
Львівська	2356,2	2536,8
Миколаївська	646,7	726,9
Одеська	2678,3	2917,5
Полтавська	763,1	867,7
Рівненська	471,9	534,8
Сумська	579,7	654,9
Тернопільська	385,8	424,2
Харківська	2463,9	2850,8
Херсонська	585,3	612,3
Хмельницька	515,4	557,1
Черкаська	732,3	802,6
Чернівецька	437,7	444,5
Чернігівська	445,6	540,0

Питання для самоконтролю

1. Що таке послуга?
2. Які види послуг ви знаєте?
3. Як групуються показники статистики ринкових послуг?
4. Які групування застосовують характеризуючи житловий фонд?
5. Які основні показники статистики житлово-комунального господарства?
6. Які основні показники статистики бюджету часу?
7. Назвіть основні показники статистики культури і мистецтва.
8. Якими показниками характеризують соціальне забезпечення та соціальну допомогу населенню?
9. Охарактеризувати систему показників охорони здоров'я та медичного обслуговування.
10. Назвіть показники статистики освіти населення.
11. Які основні показники статистики туризму?
12. Які статистичні методи використовують для прогнозування ринку послуг?

Тема 8. Статистика товарного руху

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає засвоєння знань сутності, системи показників, напрямів дослідження товаропросування, основних категорій товарообороту, методів прогнозування товарообороту, вивчення ланковості товаропросування, ритмічності та рівномірності поставок.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Основні категорії товарообороту і статистика поставок.
2. Статистика контролю якості поставлених товарів.
3. Статистична звітність про товарну структуру роздрібного товарообороту, зміст її показників та джерела інформації для заповнення.
4. Статистичні методи прогнозування загального обсягу та товарної структури роздрібного товарообороту.
5. Види продаж, які не включаються в обсяг роздрібного товарообороту.
6. Метод екстраполяції в прогнозуванні обсягу роздрібного товарообороту.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

За даними поставок товарів по регіону визначити:

1. Валовий оптовий товарооборот.
2. Чистий оптовий товарооборот.
3. Коефіцієнт ланковості товаропросування.
4. Зміну запасів у роздрібній торгівлі.

млн. грн.

Товари	Продаж виробниками оптовим організаціям	Внутрішньо системний товарооборот	Поставка у роздрібну мережу	Роздрібний продаж
А	6,0	4,3	4,2	7,8
Б	5,5	4,0	7,2	6,2
В	3,8	4,1	3,2	6,5

Завдання 2.

Згідно даних про товаропросування регіону визначити: валовий, оптовий, роздрібний та чистий товарообороти; зміну товарних запасів; коефіцієнт ланковості товаропросування з урахуванням змін товарних залишків. Скласти схему товаропросування.

Товарооборот регіону характеризується наступними показниками:

млн. грн.

Продавці	Покупці				
	Торговельні бази	Магазини	Райспожив-спілка	Сільські споживчі товариства	Населення
Промисловість	700	-	65	-	-
Бази	94	730	150	-	-
Магазини	-	-	-	-	950
Райспоживспілка	-	-	25	320	-
Сільські споживчі товариства	-	-	-	-	280

Завдання 3.

Поставка взуття в торговій мережі регіону характеризується даними (тис. грн.):

Січень – 23	Травень – 30	Вересень – 34
Лютий – 23	Червень – 34	Жовтень – 40
Березень – 31	Липень – 37	Листопад – 37
Квітень – 38	Серпень – 41	Грудень – 34

Розрахувати сезонну хвилю реалізації взуття, показники варіації річних коливань. Зробити висновки.

Завдання 4.

Проаналізувати ритмічність та рівномірність поставки товарів за період (кг):

Місяць	План	Факт
Січень	300	290
Лютий	310	315
Березень	320	310
Квітень	310	310
Травень	280	285
Червень	305	290

Завдання 5.

Роздрібний товарооборот магазину за рік становив: готівкових розрахунків – 180 тис. грн., безготівкових – 15 тис. грн. Коефіцієнт інкасації – 0,9. Чому дорівнює розмір торговельної виручки, зданої до банку.

Завдання 6.

Є дані про реалізацію товарів:

Товарні групи	Реалізовано в діючих цінах, тис. грн.		Індекс цін
Верхній одяг	5000	5600	1,30
Взуття	3500	3950	1,67
Білизна	1500	2000	1,26
Спортивний одяг	2400	2640	1,50

Розрахувати:

1. Індекс ринкових фондів у діючих цінах.
2. Індекс ринкових фондів у порівняльних цінах.
3. Індекс цін на всі товари.
4. Абсолютний приріст товарної маси в звітному періоді у порівнянні з базовим, визначити величину чинників, які сформували абсолютний приріст товарної маси.

Завдання 7.

Знаючи, що роздрібний товарооборот за квартал склав 140000 грн., визначити структуру роздрібногo товарообороту:

Товари	Залишки товарів на початок кварталу	Надходження товарів	Відпущено підприємствам громадського харчування	Залишки товарів на кінець кварталу
Сир	3200	200	1840	298
Ковбаси	3800	26880	2789	3680
Риба	1560	80400	1400	1500
Оселедці	800	28600	600	750
Масло	2450	14000	820	2200

Завдання 8.

У базовому періоді роздрібний товарооборот склав 7450 тис. грн. У звітному періоді він збільшився на 25%. Ціни за цей період зросли на 7%.

Визначити індекс фізичного обсягу товарообороту і абсолютний приріст товарообороту загалом та за рахунок чинників.

Завдання 9.

Роздрібний товарооборот зменшився на 7%, ціни зросли у 1,2 рази. Визначити, як змінився обсяг реалізованих товарів.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення товароруку.
2. Охарактеризуйте зв'язок між товароруком і товарооборотом.
3. Назвіть задачі статистики товароруку і товарообороту.
4. Яка система показників статистики товароруку і товарообороту.
5. Дайте визначення чистого товарообігу.
6. Охарактеризуйте оптовий і роздрібний товарооборот, їх економічний зміст.
7. Які методи аналізу динаміки товарообороту?
8. Як побудувати адитивну, мультиплікативну факторну моделі?
9. Дайте визначення структури товарообороту.
10. Якими показниками можна проаналізувати структуру товарообороту?

Тема 9. Статистика товарних запасів та товарооборотності

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає засвоєння видів товарних запасів, способів їх обліку, напрямів та методів аналізу товарних запасів та товарооборотності, методів визначення оптимального розміру товарних запасів.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29

Питання до самостійного вивчення

1. Статистика запасів та оборотності товарів.
2. Особливості обчислення показників товарооборотності в окремих галузях торгівлі.
3. Розрахунок оборотності товарних запасів в роздрібній та гуртовій торгівлі.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Товарні запаси в торгівлі склали (тис. грн.):

на 1 січня – 46, на 1 лютого – 52, на 1 березня – 37, на 1 квітня – 39, на 1 травня – 58, на 1 червня – 83, на 1 липня – 72.

Товарооборот за I квартал склав 475 тис. грн., за II квартал – 765 тис. грн.

Розрахувати середньомісячні товарні запаси, швидкість та час обороту середньої товарної маси за I та II квартали та за півріччя. Зробити висновки.

Завдання 2.

За даними, що наведені в таблиці визначити товарооборот кожного магазину та середню швидкість товарообороту у трьох магазинах разом:

Показники	Магазини		
	1	2	3
Швидкість товарообороту, оборотів	12	17	24
Середні товарні запаси, тис. грн.	31	24	27

Завдання 3.

Згідно даних таблиці визначити середні запаси товарів кожного магазину та середній час обігу товарів у трьох магазинах разом:

Показники	Магазини		
	1	2	3
Час обігу товарів, днів	20	37	44
Одноразовий товарооборот, тис. грн.	9	6	13

Завдання 4.

Відомі наступні дані (тис. грн.):

Товарні групи	Товарооборот		Середні товарні запаси	
	Базисний квартал	Звітний квартал	Базисний квартал	Звітний квартал
I	30	38	10	9,5
II	12	10	6	5,0
III	15	18	3	3,0

Визначити:

1. Індекс швидкості товарообороту змінного та фіксованого складу.
2. Індекс структурних зрушень в товарних запасах в середню швидкість товарообороту.
3. Розкласти абсолютний приріст товарообороту по факторам.

4. Індекси часу обігу фіксованого та змінного складу.
5. Індекс впливу зміни структури товарообороту на середній час.
6. Розкласти абсолютну зміну суми товарних запасів по факторам.

Завдання 5.

За наведеними даними визначити відхилення товарних запасів від оптимального рівня (у днях та в сумі) за кожний квартал:

Квартал	План товарообороту, тис. грн.	Товарні запаси на початок кварталу, тис. грн.	Оптимальні товарні запаси, днів
I	70	38	43
II	64	42	45
III	73	43	45
IV	80	36	42

Питання для самоконтролю

1. Назвіть умови створення товарних запасів.
2. Охарактеризуйте основні класифікаційні ознаки товарних запасів.
3. Яким чином товарні запаси характеризують ситуацію на ринку?
4. Охарактеризуйте основні методи визначення оптимального розміру товарного запасу.
5. Охарактеризуйте показники структури товарних запасів
6. Назвіть методи розрахунку середніх товарних запасів.
7. Як розраховуються показники часу та швидкості товарообігу.
8. Як побудувати індексні факторні моделі динаміки швидкості товарообігу та час обігу товарів?
9. Побудуйте індексну модель часу обігу товарів.

Тема 10. Статистика товарної біржі

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає знання з сутності, системи показників та завдань біржової статистики, оволодіння вмінням визначити та аналізувати показники біржової статистики, визначати біржові котирування, розраховувати та аналізувати біржові індекси, проводити кон'юнктурний аналіз біржової торгівлі.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Поняття та суть біржової статистики.
2. Котирування біржових цін.

3. Методи розрахунку індексів товарної біржі.
4. Методи аналізу біржової кон'юнктури.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Визначити, як зміниться капіталізована вартість акції, якщо кількість акцій збільшиться на 5%, а курс акцій впаде з 5 до 3 грн. за акцію.

Завдання 2.

Інвестор підрахував, що протягом 5 останніх років середньорічні доходи ринку цінних паперів склали 10%, а в підсумку по акціях виявилось, що прибутковість акцій А в середньому складала 15%, акцій В – 10%, акцій З – 5%. Визначити рівень ризику кожної акції і найризикованіші серед них.

Завдання 3.

Загальний рівень прибутковості становить 10%. Сума дивідендів компанії за поточний рік дорівнювала 50 тис. грош. од. Кількість акцій 12500 шт. Поточна ринкова вартість акцій становить 20 грош. од. Доходність державних облігацій 5%. Визначити дійсну вартість акцій.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття, суть і завдання біржової статистики.
2. Охарактеризуйте систему показників біржової статистики.
3. Розкрийте методи котирування біржових цін.
4. Назвіть методи розрахунку індексів товарної біржі.
5. Охарактеризуйте методи аналізу біржової кон'юнктури.

Тема 11. Статистика зовнішньоекономічної діяльності

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає знання основ митної статистики, основних аспектів та показників міжнародної статистики, міжнародних статистичних порівнянь, методів статистичного аналізу експортно-імпортних операцій.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Поняття митної статистики.

2. Міжнародні статистичні порівняння.
3. Поняття платіжного балансу країни.
4. Визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

1) Визначити балансову тотожність «Ресурси-Використання» за методом товарних потоків для машинобудування за даними таблиці «Витрати-Випуск» України в цінах споживачів на підставі таких показників, млн. грн.: витрати на проміжне споживання 12891; валова додана вартість 5276; податки на продукти та імпорт 2364; субсидії на продукти та імпорт – 1; імпорт 11206; використання сировинних (проміжних) товарів 11479; кінцеві споживчі витрати 7; валове нагромадження 9164; експорт 11086.

2) Розрахувати:

- а) коефіцієнт покриття імпорту експортом;
- б) частку експорту у використанні ресурсів;
- в) матеріаломісткість валового випуску продуктів машинобудування;
- г) імпортозалежність галузі;
- д) частки кінцевих, капітальних та проміжних товарів і послуг у використанні ресурсів.

Завдання 2.

1) Визначити балансову тотожність «Ресурси-Використання» за методом товарних потоків для галузі торгівлі за даними таблиці «Витрати-Випуск» України в цінах споживачів на підставі таких показників, млн. грн.: витрати на проміжне споживання 7828; валова додана вартість 9259; податки на продукти та імпорт 729; субсидії на продукти та імпорт – ; імпорт 2076; використання сировинних (проміжних) товарів 17743; кінцеві споживчі витрати 1669; валове нагромадження – ; експорт 480.

2) Розрахувати:

- а) коефіцієнт покриття імпорту експортом;
- б) частку експорту у використанні ресурсів;
- в) матеріаломісткість валового випуску ринкових послуг торгівлі;
- г) імпортозалежність галузі;
- д) частки кінцевих, капітальних та проміжних товарів і послуг у використанні ресурсів.

Завдання 3.

За даними зовнішньої торгівлі України з Норвегією за товарною групою «Риба і рибоподібні, молюски та інші безхребетні» розрахувати:

- 1) індекс умов торгівлі і зробити висновок;
- 2) коефіцієнт цінової еластичності попиту для експорту та імпорту.

Показник	Експорт		Імпорт	
	Базовий період	Звітний період	Базовий період	Звітний період
Вартість, тис. дол. США	2115	555	677	1252
Кількість, тон	2140	214	550	1280

Завдання 4.

Відомі наступні дані по країні за рік:

Показник	Базовий період	Звітний період
Валовий національний дохід, млн. грн.	100524	184690
Прямі інвестиції, тис. дол. США	5340	6300
Обмінний курс гривні щодо долару США, грн.	5,2	5,5
Капітальні вкладення, млн. грн.	7966	9230

Розрахувати мультиплікатор нагромадження капіталу і зробити висновок.

Завдання 5.

Розрахувати ціну товару та послуги, виражену в одиницях часу, за країнами і зробити порівняльний аналіз за такими даними за рік:

Показник	Країна А	Країна Б
Вартість товарів та послуг в одиницях робочого часу, млн. люд.-год.	25513	28610
Вартість кінцевих товарів та послуг в ринкових цінах (ВВП), млн. грн.	102593	130442
Грошова маса М3, млн. грн.	22070	341600

Розрахуйте за країнами: 1) коефіцієнт трудової вартості грошової одиниці (ціну товарів та послуг в одиницях часу); 2) коефіцієнт грошової вартості 1 грн.; 3) спів ставити коефіцієнти і зробити висновок щодо регуляторів взаємодії товарного і грошового ринків в країнах.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть головні завдання статистики зовнішньоекономічної діяльності.
2. Охарактеризуйте основні рахунки СНР.
3. Які національні статистичні класифікації ви знаєте?
4. Назвіть абсолютні показники зовнішньоекономічних зв'язків.

5. Назвіть структурні показники зовнішньої торгівлі.
6. Які показники інтенсивності торгівлі можна назвати.
7. Охарактеризуйте міжнародні статистичні порівняння, їх мета.
8. Назвіть показники виконання зобов'язань за експортно-імпортними операціями.
9. Назвіть показники ефективності здійснення експортно-імпортних операцій.

Тема 12. Статистика соціально-економічної ефективності функціонування ринку товарів та послуг

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання матеріалу

Самостійна робота з теми передбачає знання системи показників ефективності ринку, методів визначення соціально-економічної ефективності ринкових процесів, методів аналізу ефективності діяльності підприємств торгівлі, класифікацію витрат обігу.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-9.

Додаткові: 10-18.

Інтернет ресурси: 19-29.

Питання до самостійного вивчення

1. Оцінка соціальної ефективності ринкових процесів.
2. Витрати обігу: поняття, класифікація і завдання статистики.
3. Статистика фінансових результатів торговельної діяльності.

Перелік індивідуальних завдань

Завдання 1.

Регіональна державна служба статистики має такі дані за рік по роздрібній торгівлі (тис. грн.):

Вартість товарів за роздрібними цінами	16350
Вартість товарів за цінами поставки	8700
Вартість матеріалів	3900
Споживання основного капіталу	600
Заробітна плата з відрахуваннями на соціальні заходи	1200

Визначити:

- 1) валовий випуск ринкових послуг роздрібної торгівлі;
- 2) валову додану вартість в торгівлі;
- 3) валовий прибуток;

- 4) норму експлуатації найманих працівників;
- 5) рентабельність продаж.

Завдання 2.

За наведеними даними зробити аналіз витрат обігу та їх зміни за рахунок зміни товарообороту. Зробити висновки.

Показник	Базовий період	Звітний період
Витрати обігу, тис. грн.	190	210
Товарооборот, тис. грн.	5000	5833

Завдання 3.

Згідно даних щодо товарообороту та витрат обігу по окремим товарам обчислити:

- 1) Рівень витрат обігу для кожного товару та для всіх товарів разом.
- 2) Індеси рівнів витрат обігу для кожного товару та для всіх товарів разом.
- 3) Індекс витрат обігу.
- 4) Індекс впливу змін структури товарообороту на динаміку середнього рівня витрат обігу.
- 5) Абсолютну суму економії (перевитрат) за рахунок зміни рівня витрат обігу.

Товари	Товарооборот, грн.		Витрати обігу, грн.	
	Базовий рік	Звітний рік	Базовий рік	Звітний рік
Одяг	3950	4020	1300	1420
Взуття	2705	2960	980	995
Побутова техніка	1760	2000	750	800

Завдання 4.

Згідно звіту магазину товарооборот за квартал становив 876 тис. грн. На підставі наведених даних визначити суму та структуру витрат обігу по кожній статті.

Статті витрат	Питома вага витрат до товарообороту, %
Витрати на транспортування	2,30
Заробітна плата	5,60
Витрати на оренду та утримання приміщень	0,98
Витрати на поточний ремонт	0,14
Витрати на передпродажну підготовку товару	0,21
Проценти за кредит	0,37
Інші витрати	1,30

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення ефективності ринкової діяльності.
2. Охарактеризуйте систему показників економічної ефективності ринкової діяльності.
3. Назвіть узагальнюючі показники ефективності.
4. Як розраховуються показники живої та уречевленої праці?
5. Дайте визначення витратам обігу.
6. Назвіть класифікаційні ознаки витрат обігу.
7. Які показники статистики витрат обігу?
8. Наведіть приклад індексної моделі рівня витрат обігу.
9. Як побудувати адитивну модель зміни витрат обігу?
10. Охарактеризуйте показники рентабельності.
11. Побудуйте адитивні моделі аналізу зміни прибутку і рентабельності.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичних заняттях протягом навчального семестру відбувається за результатами виконання різних видів завдань. До складу таких завдань відносяться ситуаційні та розрахункові задачі, що потребують вирішення шляхом проведення аналітичних процедур, використання контрольних процедур, здійснення розрахунків. За результатами розв'язання даних завдань передбачається формування висновків та пропозицій.

Практичні заняття побудовано на виконанні значної кількості практичних розрахунків, активному використанні інформаційних джерел, що дозволяє підвищити рівень як теоретичних знань, так і практичних умінь з економічної статистики.

1. За кожне практичне заняття здобувач вищої освіти отримує 4 бали.

(17 занять * 4 балів) = 68 балів.

2. Самостійна робота здобувача вищої освіти - 32 бали.

На практичному занятті оцінюються:

- усна відповідь здобувача вищої освіти – 1 бал;
- правильність розрахунків при розв'язуванні практичних завдань – 2 бали;
- повнота і обґрунтованість висновків за результатами рішення практичних завдань – 1 бали.

Оцінювання самостійної роботи:

- самостійне опрацювання теоретичних питань (складання конспекту) – до 10 балів;

- виконання індивідуального завдання у вигляді підготовки реферату та його повідомлення за темою, яку пропонує викладач; підготовка доповіді для виступу на науковому гуртку; підготовка доповіді для виступу на науковій конференції та написання наукової статті – до 22 балів.

Сума набраних балів здобувачем вищої освіти за роботу на практичних заняттях підсумовується з результатами оцінки самостійної роботи і складає

загальну оцінку, яка враховується при проведенні підсумкового контролю знань з дисципліни.

Після вивчення курсу здобувач вищої освіти складає екзамен. Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів поточного та підсумкового контролів у співвідношенні 80 : 20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Якщо здобувач вищої освіти повністю виконав програму дисципліни та набрав протягом семестру 75 і більше балів, то підсумкова оцінка може бути виставлена без опитування чи виконання екзаменаційного завдання на момент проведення екзамену.

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Борух В.О. Економічна статистика. / Борух В.О., Алямкін Р.В. – К.: Ліра К, 2006.
2. *Крамченко Л.І. Статистика ринку товарів та послуг: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2007. – 296 с.*
3. Кучеренко В.Р. Основи економічної кон'юнктури: Навчальний посібник. /Кучеренко В.Р., Карпов В.А. Київ: Центр навчальної літератури. 2014. 224 с.
4. Лугінін О.Є. Статистика національної економіки та світового господарства: Навч. посібник / О.Є. Лугінін, С.В. Фомішин. К: Центр навчальної літератури, 2016. 502 с.
5. *Про державну статистику: Закон України від 21.10.1992 та 13.07.2000р. №1922-III.*
6. Рождественська Л.Г. Статистика ринку товарів і послуг: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 419 с.
7. *Статистика ринку товарів та послуг: Термінологічний словник / За ред. В.І. Карпова, І.І. Попова. К.: КНТЕУ, 2015. 239 с.*
8. Статистика ринку товарів та послуг: Опорний конспект лекцій / Укл. В.І. Карпов, О.П. Грикун, А.І. Корнієнко, В.М. Склонний. К.: КНТЕУ, 2007. 73 с.
9. *Уманець Т.В. Економічна статистика: Навч. посібник. К.: Знання, 2006. 429 с.*

Додаткові

10. *Беляевский И.К. Статистика рынка товаров и услуг: Учебник. – 2-е изд. перераб. и доп. / Под ред. И.К. Беляевского. М.: Финансы и статистика, 2002.*
11. *Герасименко С.С. Статистика: Підручник. / С.С. Герасименко. К.: КНЕУ, 2004. 468 с.*
12. Єріна А.М. Економічна статистика: Практикум. / Єріна А.М., Мазуренко О.К. К.: ТОВ. УВПК «Екс ОБ», 2002. – 232 с.
13. Захожай В.Б. Статистичне забезпечення управління якістю: Навч. посібник /В.Б. Захожай, А.Ю. Чорний. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 340с.
14. *Інструкція про облік роздрібного товарообороту і товарних залишків: Наказ Міністерства статистики України від 28.12.96 № 389.*
15. Карпов В.А. Маркетинг: прогнозування кон'юнктури ринку: Навч. посіб. /Карпов В.А., Кучеренко В.Р. К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. 215 с.
16. *Лугінін О.Є. Статистика: Підручник / О.Є. Лугінін. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Центр учбової літератури, 2007. 608 с.*
17. *Моторин Р.М. Міжнародна економічна статистика: Підручник. /Р.М. Моторин. К.: КНЕУ, 2004. 324 с.*
18. Статистичний словарь / М.А. Королев (гл. ред.). – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 1989.

Інтернет-ресурси

19. www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України
20. www.nbu.gov.ua – Наукова бібліотека України ім. В.Вернадського
21. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
22. www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України
23. www.un.org/Depts/unsd/ – ООН
24. www.imf.org – МВФ
25. www.worldbank.org – Всесвітній банк
26. www.oecd.org – Організація економічного співробітництва і розвитку
27. www.europa.eu.int – ЄЕС
28. www.europa.eu.int/en/comm/eurostat/servfr/home.html – Євростат
29. www.ilo.org – Міжнародна організація праці